

Sosnetin lausunto OKM:n ehdotuksesta yliopistojen rahoitusmalliksi
20.1.2016 (lähetetty Webropol-lomakkeella osoitteessa
<https://www.webpolsurveys.com/S/3D1B8A3864B0FCFE.par>)

Valtakunnallisen sosiaalityön yliopistoverkosto Sosnet on vuodesta 2000 lähtien järjestänyt ammatilliseen lisensiaatintutkintoon johtavaa erikoissosiaalityöntekijän koulutusta. 1.1.2015 voimaan tulleiden korkeakoulujen lainsäädäntöön tehtyjen muutosten vuoksi olemme viime vuoden kuluessa uudistaneet erikoissosiaalityöntekijän koulutusta vastaamaan uusimuotoista erikoistumiskoulutusta koskevaa sääntelyä. Jatkossa sosiaalityössä voi suorittaa erikoistumiskoulutuksen neljällä sosiaalityön erikoisalalla: Hyvinvointipalvelut, Kuntouttava sosiaalityö, Lapsi-, nuoriso- ja perhesosiaalityö ja Rakenteellinen sosiaalityö. Kaikkien erikoisalojen koulutuksen laajuus on 70 op.

OKM:n lausunnoille lähettämässä yliopistojen rahoitusjärjestelmää koskevassa ehdotuksessa esitetään s. 27:

Erikoistumiskoulutukset lisätään rahoitusmalliin osaksi tekijää "Avoimena yliopisto-opetuksena ja erillisinä opintoina suoritettavat opintopisteet" siten, että tekijän opintopistemäärään lisättäisiin erikoistumiskoulutuksissa suoritettavat opintopisteet. Tekijän painoarvo säilytetään nykyisellä tasolla 2 %:ssa.

Erikoistumiskoulutuksiin käytettävissä oleva valtion rahoitus lisätään rahoitusmallilla jaettavaan yliopistokehykseen."

Myöhemmin todetaan, että erikoistumiskoulutuksia koskeva tietopohja on käytettävissä v. 2016 alkaen, jolloin ne vaikuttavat ensimmäistä kertaa rahoitukseen laskettaessa rahoitusta v. 2018.

Ensinnäkin on tietysti myönteistä, että erikoistumiskoulutukset sisällytetään yliopistojen rahoitukseen ylipäänsä. Sosnet pitää kuitenkin esitettyä painoarvoa vaatimattomana suhteessa erikoistumiskoulutuksesta järjestettäviin kustannuksiin yliopistoissa. Tämä aiheuttaa yliopistojen oppiaineet keskenään epätasa-arvoiseen asemaan, jos erikoistumiskoulutuksen tarvitsema resurssointi on pois perus- ja jatkotutkintokoulutuksesta niillä aloilla, joilla on yhteiskunnallista tarvetta työelämässä olevien korkeakoulutettujen osaamisen päivittämiseen. Lisäksi esityksestä jää epäselväksi, millä erikoistumiskoulutuksia on tarkoitus rahoittaa vuonna 2017, kun OKM:n erillisrahoitusta on luvattu vain vuosina 2015-2016.

Yliopistorahoituksen vaatimattomuuteen sisältyvä vaara on, että mikäli erikoistumiskoulutusten korvaukset eivät kata syntyneitä kustannuksia, suuri osa sosiaali- ja terveydenhuollon osaamisen varmentamiselle välttämättömistä erikoistumiskoulutuksista jää toteutumatta. Tämä on realistista yliopistojen kaiken aikaa tiukentuvassa taloustilanteessa. Jatkovalmistelussa on syytä varmistaa, että yliopistojen rahoitusmalliin tuleva vastine on riittävä huomioiden koulutuksen järjestämisestä syntyvät kustannukset.

Erikoistumiskoulutuksen uudistus on valmisteltu samanaikaisesti laajakantoisen sosiaali- ja terveydenhuollon kokonaisuudistuksen kanssa. Sote-uudistuksella tavoiteltavan sosiaali- ja terveydenhuollon integraation kannalta olisi välttämätöntä kehittää yhdenmukaisesti sosiaali- ja terveysalan asiantuntijuutta ja tietoperustaa. Erikoissosiaalityöntekijän koulutus olisi kuitenkin olennaisen tärkeä sosiaali- ja terveydenhuollon asiakkaiden ja palvelujen laadun kannalta. Sote-uudistuksen kannalta on myös huolestuttavaa, että sosiaalityön ja lääkäreiden koulutusten kustannusten kattamisen välille syntyy liian suuri ero, vaikka molemmat ammattiryhmät tulevat työskentelemään samoissa organisaatioissa rinnakkain. Siksi myös sosiaalityön erikoistumiskoulutukselle olisi varmistettava riittävä rahoitus yliopistojen rahoitusmallissa.